

KUNSKAPSKRAV
LICENSIERINGSTEST FÖR

Specialister 2021

2021-03-10
ÄNDRINGSMARKERAD

Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrund.....	3
Målgrupp.....	3
Kunskapskravens uppbyggnad och funktion.....	3
Ändringar av kunskapskraven.....	3
Kunskapskravens utformning.....	3
Testets utformning	4
Kognitiva nivåer, vikt och storlek.....	4
Delområde 1 – Finansiella instrument, marknader och handel.....	6
Finansmarknadens funktion och aktörer	6
Ränterelaterade instrument.....	6
Aktier och aktierelaterade instrument	7
Strukturerade placeringar	8
Fonder	9
Handel med finansiella instrument och valuta	10
Kontoföring, clearing och avveckling.....	12
Informationskrav på värdepappersmarknaden	13
Delområde 2 – Ekonomisk analys.....	15
Makroekonomisk analys	15
Finansiell statistik	16
Analys och värdering av ränteinstrument	17
Analys och värdering av derivatinstrument	18
Företagsvärdering.....	18
Portföljteori	20
Delområde 3 – Etik och regelverk.....	23
Grundläggande etik och reglering på värdepappersmarknaden	23
Intressekonflikter och tystnadsplikt	24
Lagarna om marknadsmissbruk och anmälningskyldighet.....	25
Penningtvätt och finansiering av terrorism	26
Investeringsrådgivning m.m.....	26
Skattefrågor.....	27
Bolagsrätt och Corporate Actions	28
Dataskyddsförordningen	29

Inledning

Bakgrund

SwedSec arbetar för höga kunskaper, regelefterlevnad och god etik hos anställda på finansmarknaden genom att kräva licensiering samt regelefterlevnad för fortsatt licensiering. SwedSecs vision är att förtroendet för finansmarknaden ska vara högt. En förutsättning för högt förtroende är att den personal som arbetar på finansmarknaden har tillräcklig kunskap och kompetens för sina uppgifter. Licenskravet omfattar olika kategorier av anställda med olika arbetsuppgifter och roller, inom de företag som är anslutna till SwedSec.

Målgrupp

Kunskapskraven för licensieringstestet för specialister har i första hand bestämts utifrån den kunskap som bör krävas av yrkeskategorier som ägnar sig åt olika typer av specialistfunktioner, t.ex. fond- och portföljförvaltning, analys samt värdepappershandel. Mer information om målgruppen finns i SwedSecs regelverk 3 kap. 1 §, kategori C.

Kunskapskraven utgör en grundnivå av kunskap som licenshavare i målgruppen ska ha, oavsett arbetsuppgifter och roll. En anställds funktion och roll kan medföra att den anställde behöver fördjupade eller ytterligare kunskaper utöver dem som omfattas av dessa kunskapskrav. Det är det anslutna företagets ansvar att bedöma vad som är tillräckligt utifrån den anställdes arbetsuppgifter.

Kunskapskravens uppbyggnad och funktion

Kunskapskraven är uppdelade i delområden (faktaområden), i underrubriker och i mätpunkter. En mätpunkt specificerar vad licenshavaren förväntas kunna inom ett begränsat kunskapsområde. Varje uppgift som ingår i licensieringstestet är kopplad till en mätpunkt i detta dokument.

Kunskapskraven ska fungera som stöd vid utformning av utbildningar och som underlag vid uppgiftskonstruktion. De ska dessutom ge överblick över vad som förväntas av en licenshavare. Det är varje utbildningsanordnares uppgift att tolka kunskapskraven samt skapa en relevant och pedagogisk utbildning.

Ändringar av kunskapskraven

De gällande kunskapskraven finns på www.swedsec.se. En översyn görs årligen och vid behov. Ändringar av kunskapskraven publiceras på www.swedsec.se. Det är utbildningsanordnarnas och testtagarnas ansvar att uppdatera sig med den senaste versionen.

Kunskapskravens utformning

De tre delområden som ingår i licensieringstestet är:

1. Finansiella instrument, marknader och handel
2. Ekonomisk analys
3. Etik och regelverk

Delområdet etik och regelverk innefattar dels kunskaper om de regler som gäller för verksamheten, dels etiska frågeställningar som integritet, respektavstånd till det otillåtna och ställningstaganden till vad som kan vara lämpligt. Till skillnad från regelverksområdet lämpar sig etikområdet inte i alla delar för ett kunskapstest baserat på flervalfrågor. Som komplement till testet kommer därför normalt den årliga kunskapsuppdateringen att innehålla etikfall där licenshavaren får möjlighet att diskutera och ta ställning till etiska frågor och dilemman där det inte alltid finns något givet rätt eller fel svar.

Testets utformning

I licensieringstest för specialister ingår 30 ordinarie uppgifter från varje delområde. Testet består totalt av 90 ordinarie uppgifter. Alla ordinarie uppgifter har genomgått en noggrann kontroll i form av fakta-, kvalitets- och språkgranskning. Uppgifterna har dessutom utprövats och analyserats med statistiska metoder. Utprövningen sker genom att fem ännu inte godkända uppgifter från varje delområde ingår i testet utan att påverka resultatet. De svar som testtagarna lämnar på dessa uppgifter lagras endast för statistisk analys. Testtagaren kan inte avgöra vilka uppgifter som är ordinarie och vilka som utprövas. Totalt besvarar alltså testtagaren 105 uppgifter varav 90 avgör testtagarens resultat.

För att godkännas på licensieringstestet ska en testtagare ha minst 70 procent rätt totalt och samtidigt minst 60 procent rätt på varje delområde.

Kognitiva nivåer, vikt och storlek

De kognitiva nivåerna beskriver vilken grad av komplexitet som uppgifter har.

Nivå	Förklaring
Känna till (K)	Testtagaren ska känna till och komma ihåg begrepp, definitioner och faktauppgifter.
Förstå (F)	Testtagaren ska förstå och kunna förklara olika samband och sammanhang.
Tillämpa (T)	Testtagaren ska kunna använda till exempel formler, regler, lagar och metoder.

Varje mätpunkt har en markering som definierar på vilken kognitiv nivå testtagaren ska ha den aktuella kunskapen. Nivån markeras med den första bokstaven i nivåns namn: K, F eller T. De kognitiva nivåerna hänger ihop och bygger på varandra. Om mätpunkten t.ex. avser den kognitiva nivån Tillämpa förutsätts att licenshavaren också kan förstå och förklara den samt känna till den.

Om fler än en kognitiv nivå markeras innebär det att mätpunkten innehåller delar som ligger på olika kognitiva nivåer.

I matriserna för varje mätpunkt anges mätpunktens storlek och vikt. En stor mätpunkt har mer omfattande kunskapskrav, vilket medför att licensieringstestet sannolikt innehåller fler frågor på det ämnet än från en liten mätpunkt. En mätpunkt kan antingen ha vikt 1 eller 2, där vikt 2 anger högst vikt, vilket också påverkar antalet frågor på licensieringstestet.

Delområde 1 – Finansiella instrument, marknader och handel

Delområde 1 omfattar kunskap om olika finansiella instrument, marknader och handel. Licenshavaren ska ha god kunskap om begrepp, definitioner och konstruktionen av olika finansiella instrument. Licenshavaren ska även ha goda kunskaper om de väsentliga delarna i den s.k. transaktionskedjan, dvs. hur handel går till i olika instrument och på olika marknader, hur de affärer som gjorts clearas och avvecklas samt vad som gäller för innehav av finansiella instrument. Detta innebär att licenshavaren ska vara väl insatt i processerna kring värdepappersadministrationen. Licenshavaren ska kunna använda denna kunskap i sina kundrelationer samt i sina relationer med motparter på marknaden.

I egenskap av specialist krävs en djupare förståelse i dessa frågor, och även att licenshavaren ska kunna tillämpa kunskaperna i sitt dagliga arbete.

Finansmarknadens funktion och aktörer

Aktörerna och deras funktion på retailmarknaden

Licenshavaren ska förstå vilken funktion banker, fondbolag, försäkringsföretag och värdepappersföretag har för icke professionella kunders sparande och pensioner.

Aktörerna och deras funktion på den institutionella marknaden

Licenshavaren ska förstå vilken funktion investmentbanker, kapitalförvaltare, mäklare, market makers och marknadsplatser har på den institutionella marknaden.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Aktörerna och deras funktion på retailmarknaden	1	Litet	F
Aktörerna och deras funktion på den institutionella marknaden	1	Litet	F

Ränterelaterade instrument

Penningmarknadsinstrument

Licenshavaren ska förstå de vanligaste penningmarknadsinstrumenten såsom depositplaceringar och statsskuldväxlar. Vidare ska licenshavaren känna till de olika typer av räntecertifikat som erbjuds.

Obligationsinstrument

Licenshavaren ska förstå de långa ränteplaceringar som vanligen tillhandahålls i marknaden samt deras grundläggande egenskaper, och då framför allt statsobligationer, säkerställda obligationer

(covered bonds), FRN-lån, realränteobligationer och företagsobligationer med skilda kreditrisker. Licenshavaren ska även känna till egenskaperna hos eurobonds och efterställda skulder. Licenshavaren ska också känna till de olika ratinginstitutens roll på kapitalmarknaden och hur de sätter kreditbetyg. Slutligen ska licenshavaren känna till så kallade label bonds som t.ex. gröna eller sociala obligationer, vad det är för typ av instrument och varför de emitteras.

Obligationsemissioner

Licenshavaren ska känna till de olika emittenterna på den svenska obligationsmarknaden – staten, bolåneinstitut, banker, kommuner och landsting samt icke-finansiella företag. Licenshavaren ska känna till hur obligationer vanligen emitteras på den svenska obligationsmarknaden – regelbundna auktioner via Riksgälden, försäljning via auktoriserade återförsäljare samt riktade emissioner. Licenshavaren ska också känna till innebörden av s.k. scheduled programmes (Medium Term Notes, MTN).

Repor (repurchase agreements)

Licenshavaren ska känna till vad en repa respektive omvänd repa är, vilka aktörerna på denna marknad är samt repornas olika användningsområden.

Ränterelaterade derivatinstrument

Licenshavaren ska känna till de vanligaste ränterelaterade derivatinstrumenten som handlas på marknaden, deras grundläggande egenskaper samt hur de används. Detta gäller i huvudsak:

- räntefutures och FRA (Forward Rate Agreements)
- ränteswappar inklusive OIS (Overnight Index Swaps)
- CDS (Credit Default Swaps)

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Penningmarknadsinstrument	2	Stort	K	F
Obligationsinstrument	2	Stort	K	F
Obligationsemissioner	2	Stort	K	
Repor (repurchase agreements)	2	Litet	K	
Ränterelaterade derivatinstrument	1	Stort	K	

Aktier och aktierelaterade instrument

Aktier, konvertibler och teckningsrätter

Licenshavaren ska förstå innebörden av stamaktier, preferensaktier, A- och B-aktier. Licenshavaren ska även förstå innebörden av teckningsrätter och konvertibler och prissättningen på dessa instrument samt när det är lämpligt utifrån ett investerarperspektiv att utnyttja dessa rättigheter.

Aktiederivat

Licenshavaren ska förstå de vanliga typer av aktiederivat som handlas i marknaden, dvs. optioner och terminer av såväl forwardtyp som futurestyp. Licenshavaren ska även förstå effekterna av kombinationer av derivat eller underliggande tillgång. Det betyder att licenshavaren ska förstå s.k. resultatdiagram (vinst-/förlustdiagram). Licenshavaren ska förstå optionsbegreppen at-the-money, in-the-money och out-of-the-money. Vidare ska licenshavaren förstå aktieswappar och de handlande parternas ersättning respektive betalning i ett sådant kontrakt.

Börsnotering

Licenshavaren ska känna till de vanligaste skälen till varför ett bolag väljer att börsnotera sig.

Om bolaget gör en nyemission i samband med noteringen, s.k. IPO (Initial Public Offering), kan begreppen bookbuilding, överteckningsoption, teckningsförbindelse, emissionsgaranti och lock-up aktualiseras. Licenshavaren ska förstå innebörden av dessa begrepp.

Licenshavaren ska förstå sambandet mellan stabilisering och övertilldelningsoptioner i samband med en börsintroduktion, samt de krav som gäller för dessa företeelser.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Aktier, konvertibler och teckningsrätter	2	Stort		F
Aktiederivat	2	Stort		F
Börsnotering	2	Stort	K	F

Strukturerade placeringar

Strukturerade placeringar

Licenshavaren ska förstå konstruktionen av de vanligaste strukturerade placeringarna såsom kapitalskyddade placeringar, marknadsplaceringar och även placeringar med hävstång som warranter, minifutures, hävstångscertifikat och CFD (Contracts for difference). Licenshavaren ska förstå de olika riskerna som är förenade med placeringarna, särskilt emittentrisk och likviditetsrisk samt andra förekommande risker som marknadsrisk. Licenshavaren ska förstå hur de olika placeringarnas konstruktion, exempelvis förekomsten av kapitalskydd, barriärer, kuponger eller hävstång, påverkar såväl avkastningsmöjligheter som risker. Licenshavaren ska även förstå vilka kostnader som är förenade med respektive produkt samt hur dessa kan påverka avkastningen.

Kapitalskyddade strukturerade placeringar

Licenshavaren ska förstå konstruktionerna avseende kapitalskyddade placeringar samt vilka risker som är förenade med dessa, särskilt avseende emittentrisk och likviditetsrisk. Licenshavaren ska förstå de olika beståndsdelarna i konstruktionen av en kapitalskyddad placering samt vilka begränsningar på den totala avkastningen konstruktionerna innebär för placeraren. Licenshavaren ska även förstå vilken betydelse avgifterna, arrangörs- och courtagekostnaderna har för placeringen och dess

avkastning. Licenshavaren ska även förstå varför en kapitalskyddad placering är att betrakta som en komplicerad produkt.

Strukturerade marknadsplaceringar

Licenshavaren ska förstå de vanligaste varianterna av strukturerade marknadsplaceringar som erbjuds. Vidare ska licenshavaren förstå vilka olika typer av risker som kan vara förenade med de olika varianterna, såväl avseende emittentrisk och likviditetsrisk som de olika typer av risker som är förenade med konstruktionen av en produkt. Licenshavaren ska förstå enskilda villkor som t.ex. barriärer och kuponger och vilka effekter de har för placeringen. Licenshavaren ska även förstå vilken betydelse avgifterna, arrangörs- och courtagekostnaderna har för placeringen och dess avkastning. Licenshavaren ska vidare förstå varför strukturerade marknadsplaceringar är att betrakta som komplicerade produkter.

Strukturerade placeringar med hävstång

Licenshavaren ska förstå konstruktionen och riskerna med de vanligast förekommande strukturerade hävstångsprodukterna såsom warrant, minifutures och hävstångscertifikat. Licenshavaren ska även förstå hur s.k. CFD (Contracts for Difference) fungerar och vilka risker och möjligheter dessa instrument erbjuder. Särskilt viktigt är att förstå när dessa produkter kan innebära stora förluster för placeraren. Licenshavaren ska vidare förstå vilka kostnader som är förenade med en placering såsom courtage, ränta och spread.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Kapitalskyddade strukturerade placeringar	2	Litet	F
Strukturerade marknadsplaceringar	2	Stort	F
Strukturerade placeringar med hävstång	2	Litet	F
Strukturerade placeringar	2	Stort	F

Fonder

Andelsvärdeberäkning, avgifter och riskmått i fonder

Licenshavaren ska förstå hur en fonds NAV (Net Asset Value) beräknas. Licenshavaren ska förstå olika avgiftsbegrepp förknippade med fondplaceringar, t.ex. årlig avgift, förvaltningsavgift och det s.k. Normanbeloppet. Licenshavaren ska känna till hur avgifter påverkar avkastningen över tid samt att avgiften alltid är bortdragen när avkastning visas. Licenshavaren ska känna till de vanligaste riskmått som används avseende fonder.

Fondkategorier och fondtyper

Licenshavaren ska känna till egenskaperna och de regelverk som gäller för olika fondkategorier såsom aktie-, bland-, ränte- och hedgefonder samt vad som skiljer dessa åt. Licenshavaren ska även känna till egenskaperna för specialfonder, alternativa investeringsfonder (AIF) och andra fonder. Vidare ska licenshavaren förstå skillnaden mellan börshandlade fonder (ETF:er) och traditionella fonder samt hur de börshandlade fonderna är konstruerade.

Hållbarhetsarbete i fondförvaltningen

Licenshavaren ska känna till vanliga metoder som fondförvaltare kan använda för att bedriva hållbarhetsarbete, som t.ex. utslutning av placeringar i portföljen, [att välja hållbara placeringar](#) och försök att direkt påverka företaget via aktivt deltagande på bolagsstämmor eller liknande forum. Vidare ska licenshavaren känna till de mest kända begreppen, såsom SRI, ~~RISDG~~, CSR, ESG och PRI som används i dessa redovisningar.

Mät punkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Andelsvärdeberäkning, avgifter och riskmått i fonder	2	Stort	K	F
Fondkategorier och fondtyper	2	Stort	K	F
Hållbarhetsarbete i fondförvaltningen	2	Litet	K	

Handel med finansiella instrument och valuta

Olika typer av marknadsplatser

Licenshavaren ska förstå vad en reglerad marknad respektive en OTF-plattform och en MTF-plattform är samt de huvudsakliga legala skillnaderna mellan dessa typer av marknadsplatser. Vidare ska licenshavaren känna till vad en systematisk internhandlare är.

Handel på aktiemarknaden

Licenshavaren ska övergripande känna till hur noteringskraven för bolag noterade på en svensk reglerad marknad (t.ex. Nasdaq Stockholm eller NGM Equity) skiljer sig från motsvarande krav avseende en svensk MTF-plattform (t.ex. Nasdaq First North Growth Market), Nordic MTF eller Spotlight Stock Market) samt att all handel med aktier som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller handelsplattform ska, såsom huvudregel, ske på en sådan marknadsplats eller genom en systematisk internhandlare. ~~Licenshavaren ska förstå innebörden av att aktiemarknaden till stor del är fragmenterad och att samma aktie ofta kan handlas på flera marknadsplatser.~~ Licenshavaren ska även förstå vilken funktion likviditetsgaranter har.

Handel på räntemarknaden

Licenshavaren ska förstå hur handeln på den svenska räntemarknaden går till, såväl den handel som sker på interbankmarknaden som den handel som samtliga kategorier investerare har möjlighet att delta i. Licenshavaren ska förstå vilken roll marknadsgaranterna har för handeln på interbankmarknaden. Licenshavaren ska även förstå emittenternas och investerarnas olika roller i räntemarknaden och hur de typiskt sett agerar på denna marknad.

Handel på valutamarknaden

Licenshavaren ska känna till hur valutor och valutaderivat handlas på den svenska och internationella valutamarknaden. Licenshavaren ska förstå innebörden av begreppen spot rates, forward rates och cross rates. Licenshavaren ska förstå kvoteringen av bid-offer spreadar samt hur forward rates kvoteras som bid-offer-marginal mot spot rates. Licenshavaren ska känna till hur cross rates kvoteras.

Handel med råvaruderivat

Licenshavaren ska känna till de vanligaste råvaruderivat som tillhandahålls på den svenska marknaden samt deras grundläggande funktionssätt. ~~Vidare ska licenshavaren förstå hur man kan använda dessa derivat för att såväl skydda sina placeringar eller kommersiella flöden som att spekulera i de underliggande tillgångarnas värde.~~

Handel med övriga typer av finansiella instrument

Licenshavaren ska förstå hur handeln med finansiella instrument går till på andra marknader än aktiemarknaden, räntemarknaden, valutamarknaden och råvaruderivatmarknaden. Detta gäller särskilt handel med finansiella instrument såsom warranter, börshandlade fondandelar (ETF:er), börshandlade certifikat och andra slags strukturerade produkter (såväl kapitalskyddade som icke-kapitalsskyddade).

Algoritmisk handel

Licenshavaren ska känna till vad som avses med begreppen algoritmisk handel, algoritmisk högfrekvenshandel samt direkt elektroniskt tillträde. Licenshavaren ska känna till att ett värdepappersinstitut som ägnar sig åt algoritmisk handel ska ha system och kontroller som säkerställer att institutets handelssystem är motståndskraftigt, har tillräcklig kapacitet och förhindrar felaktiga order. Licenshavaren ska förstå innebörden i begreppen högfrekvenshandel och Smart Order Routing.

Orderhantering

Licenshavaren ska förstå att företag som utför kundorder ska vidta alla åtgärder som krävs för att uppnå bästa möjliga resultat för kunden och vad det innebär i praktiken. Licenshavaren ska vidare känna till att företagets riktlinjer för utförande av kundorder ska ange hur kundorder utförs samt vilka marknadsplatser företaget använder. Licenshavaren ska känna till att företaget på kundens begäran ska kunna visa att kundens order utförts i enlighet med riktlinjerna samt att företaget åtminstone en gång per år ska offentliggöra uppgifter om de fem marknadsplatser som företaget använt mest under det föregående året och om kvaliteten på utförda transaktioner. Licenshavaren ska även känna till att den som driver en marknadsplats eller en annan plats för orderutförande ska offentliggöra information om kvaliteten på utförandet av order åtminstone en gång per år.

Licenshavaren ska även förstå vad reglerna om tidsordning, aggregering och allokering av kundorder innebär.

Blankning och värdepapperslån

Licenshavaren ska förstå vad blankning är och hur blankning går till i praktiken. Licenshavaren ska känna till vad som menas med en kort nettoposition, vilka finansiella instrument som ska tas med i beräkningen av en kort nettoposition, vad som krävs för att blankning ska vara tillåtet i aktier som huvudsakligen handlas på en handelsplats inom EU, samt vad som menas med likvida aktier.

Värdepapperslån

~~Licenshavaren ska känna till att ett värdepapperslån medför att den civilrättsliga äganderätten och därmed alla rättigheter som är förenade med värdepapperet övergår till låntagaren men att utlåningen inte utgör en skatterättslig försäljning. Licenshavaren ska känna till de villkor för utlåning som regleras av Svenska Fondhandlareföreningens Allmänna villkor för värdepapperslån samt ska~~

särskilt känna till villkoren om lånets löptid, om ställande av säkerheter samt om utdelningar och annan avkastning m.m. på utlånade värdepapper i detta sammanhang.

Handelsregler och marknadsövervakning

Licenshavaren ska känna till den verksamhet som bedrivs av de svenska marknadsplatserna och viktigare delar av de regelverk som gäller vid handel på dessa marknadsplatser särskilt med avseende på orderläggning, rapportering av s.k. manuella avslut (lappning) och makulering av affärer. Slutligen ska licenshavaren förstå marknadsövervakningens roll och uppgifter samt de åtgärder som marknadsövervakningen kan vidta.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Olika typer av marknadsplatser	<u>1</u>	Litet	K	F
Handel på aktiemarknaden	2	Stort	K	F
Handel på räntemarknaden	2	Stort		F
1Handel på valutamarknaden	1	Stort	K	F
Handel med råvaruderivat	1	Litet	K	F
Handel med övriga typer av finansiella instrument	2	Litet		F
Algoritmisk handel	2	Stort	K	F
Orderhantering	2	Stort	K	F
Blankning <u>och värdepapperslån</u>	<u>2</u>	Litet	K	F
Värdepapperslån	1	Litet	K	
Handelsregler och marknadsövervakning	2	Litet	K	F

Kontoföring, clearing och avveckling

Värdepapperskonton och VPC-systemet

Licenshavaren ska förstå skillnaden mellan att ett innehav är direktregistrerat på konto hos Euroclear Sweden och att det ligger i depå hos ett värdepappersinstitut, liksom de affärsmässiga och administrativa skäl som kan motivera varför en kund väljer konto eller depå. Licenshavaren ska förstå skillnaden mellan att ett finansiellt instrument är kontofört i Sverige respektive utomlands. Licenshavaren ska förstå rättsverkningarna av registrering på olika slags konton hos en central värdepappersförvarare eller hos ett värdepappersinstitut.

Clearing genom central motpart ("CCP")

Licenshavaren ska känna till den roll som en central motpart ("CCP") har och vad sådan clearing medför. Vidare ska licenshavaren känna till när ett derivatinstrument måste clearas genom en CCP och när det är tillåtet att cleara derivataffärer direkt mellan parterna ("bilateral clearing"). Licenshavaren ska känna till vilka krav som gäller på riskhantering och krav på säkerheter från motparter vid bilateral clearing av derivataffärer.

Leveransregler och avveckling

Licenshavaren ska känna till de leveransregler som gäller i samband med att affärer avseende olika slags finansiella instrument avvecklas. Licenshavaren ska även känna till vilka skyldigheter respektive rättigheter som finns för en kund respektive för institutet i samband med att en värdepappersaffär avvecklas. Licenshavaren ska känna till de viktigare händelserna kring clearing av börshandlade derivat och hur olika former av lösen kan påverka ett innehav av en option.

Redovisning och avstämning av affärer

Licenshavaren ska förstå kraven för redovisning av affärer, avräkningsnotor samt de särskilda regler som gäller för bekräftelser och avstämning i samband med derivataffärer.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Värdepapperskonton och VPC-systemet	2	Litet	F
Clearing genom central motpart ("CCP")	2	Litet	K
Leveransregler och avveckling	1	Litet	K
Redovisning och avstämning av affärer	2	Litet	F

Informationskrav på värdepappersmarknaden

Prospekt

Licenshavaren ska känna till när prospekt ska upprättas, känna till vilka huvudsakliga områden som ska behandlas i ett prospekt och känna till var investerare kan hitta prospektinformation.

Faktablad

Licenshavaren ska känna till de övergripande reglerna som gäller faktablad för fonder och PRIIP (packaged retail investment and insurance-based investment products) och vilka typer av kunder och produkter som omfattas av regelverket. Licenshavaren ska vidare känna till vilken information som ska framgå i faktabladen. Licenshavaren ska även förstå skillnaden mellan faktablad, marknadsföringsmaterial, produktblad och annan information som tas fram för produkten. Vidare ska licenshavaren förstå hur och när olika typer av information ska presenteras för kunden.

Flaggningsregler

Licenshavaren ska förstå följande delar av de flaggningsregler som gäller inom Sverige: vilka personer (inklusive närstående) som omfattas av de lagstadgade flaggningsreglerna, vilka gränsvärden som gäller, till vilka anmälan ska ske och inom vilken tidsfrist samt huvudreglerna rörande vilka instrument och typer av positioner som den flaggningsskyldige ska flagga för.

~~Beträffande kontantavräknade instrument ska licenshavaren övergripande känna till vad deltajusteringen går ut på och hur deltavärdet räknas fram. Licenshavaren ska även känna till att reglerna endast omfattar långa positioner, vad som menas med passiv flaggningsskyldighet och den skyldighet börsbolagen har att offentliggöra bolagshändelser som medfört att antalet aktier i bolaget ändras, samt att Finansinspektionen kan utdöma en särskild avgift mot den som bryter mot flagg-~~

~~ningsreglerna. Licenshavaren ska även känna till att vissa länder inom EES kan ha antagit avvikande regler.~~

Rapportering och offentliggörande av blankningsaffärer

Licenshavaren ska förstå när och hur korta positioner avseende aktier, vissa ränteinstrument eller kreditderivat ska rapporteras till Finansinspektionen eller annan tillsynsmyndighet inom EES samt när och hur sådana positioner ska offentliggöras. Licenshavaren ska känna till var information om korta positioner finns allmänt tillgänglig.

Handelsinformation

Licenshavaren ska känna till var man kan hitta så kallad handelsinformation och vad den i huvudsak omfattar. Licenshavaren ska känna till att kvaliteten på handelsinformation kan variera beroende på vem som lämnat informationen och på om den har lämnats i realtid eller med fördröjning. ~~Licenshavaren ska känna till att konsoliderad handelsinformation behövs när handeln i ett finansiellt instrument är fragmentiserad och ska känna till att sådan konsoliderad information endast får lämnas av så kallade CTP-leverantörer.~~

Transaktionsrapportering

Licenshavaren ska känna till att affärer avseende finansiella instrument ska rapporteras till Finansinspektionen eller andra tillsynsmyndigheter inom EES samt känna till de krav på innehåll och rapporteringstidpunkt som gäller för transaktionsrapportering.

Rapportering av derivataffärer och transaktioner för värdepappersfinansiering

Licenshavaren ska känna till att derivatpositioner och transaktioner för värdepappersfinansiering ska rapporteras till s.k. Trade Repositories. Licenshavaren ska övergripande känna till de krav på innehåll och rapporteringstidpunkt som gäller samt vilka viktigare Trade Repositories som finns.

Offentliggörande av insiderinformation

Licenshavaren ska känna till att noterade bolag är skyldiga att offentliggöra insiderinformation, förstå vad som menas med sådan information samt känna till var sådan information finns tillgänglig.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Prospekt	2	Stort	K		
Faktablad	2	Stort	K	F	
Flagningsregler	2	<u>Litet</u>	K	F	
Rapportering och offentliggörande av blankningsaffärer	1	Litet	K	F	
Handelsinformation	<u>1</u>	<u>Litet</u>	K		
Transaktionsrapportering	1	Litet	K		
<u>Rapportering av derivataffärer och transaktioner för värdepappersfinansiering</u>	1	Litet	K		
Offentliggörande av insiderinformation	1	Litet	K	F	

Delområde 2 – Ekonomisk analys

Delområde 2 omfattar makroekonomisk analys, finansiell statistik, värdering av ränte- och derivat-instrument, aktie- och företagsvärdering samt portföljteori. Det centrala temat i delområdet är förväntad avkastning och risk, för såväl enskilda tillgångar som portföljer av tillgångar. Förväntad avkastning kräver en värdering. Värdering av olika typer av finansiella instrument, såsom obligationer och aktier, kräver i sin tur en förståelse för både förväntade kassaflöden och för val av lämpliga avkastningskrav, som i sin tur kräver en förståelse av grunderna i portföljteorins analysapparat. Portföljteori bygger i sin tur på metoder och resultat inom finansiell statistik. Den makroekonomiska analysen, slutligen, ger både förutsättningar för bättre bedömningar om framtida förväntade kassaflöden och en bättre förståelse av övergripande systematiska risker i ekonomin, kunskaper som underlättar den dagliga riskhanteringen.

Makroekonomisk analys

Makroekonomiska begrepp och definitioner

Licenshavaren ska förstå de viktigaste posterna i ett lands försörjningsbalans respektive betalningsbalans. Licenshavaren ska också förstå begreppen BNP, BNI, offentligt och privat sparande, KPI, inflation, penningmängd samt växelkursregim.

Ekonomisk tillväxt och konjunkturykler

Licenshavaren ska förstå begreppen ekonomisk tillväxt, produktionsgap, hög- och lågkonjunktur. Licenshavaren ska förstå modellen med aggregerad efterfrågan och aggregerat utbud, och kunna tillämpa en sådan modell för att analysera den ekonomiska effekten av efterfrågechocker och utbudschocker på kort och lång sikt.

Keynesiansk konjunkturpolitik

Licenshavaren ska förstå den grundläggande idén bakom den keynesianska synen på stabiliseringspolitik. Licenshavaren ska särskilt förstå den s.k. multiplikatoreffekten av efterfrågeförändringar och kunna förklara hur detta ger utrymme för finanspolitiska åtgärder för att stimulera eller dämpa den ekonomiska aktiviteten. Licenshavaren ska förstå hur finanspolitiska åtgärder normalt finansieras samt hur sambandet mellan budgetunderskott och statsskuld ser ut.

Penningpolitik och centralbanker

Licenshavaren ska känna till de metoder som en centralbank kan använda för att bedriva aktiv penningpolitik och förstå hur den s.k. kreditmultiplikatorn fungerar. Licenshavaren ska känna till de penningpolitiska mål som den svenska Riksbanken har och hur dessa mål ser ut för ECB och Federal Reserve.

Inflation och arbetslöshet

Licenshavaren ska förstå Phillipskurvan, dvs. avvägningen mellan inflation och arbetslöshet, på kort och på lång sikt. Licenshavaren ska förstå förväntningarnas roll för denna avvägning, och

känna till hur och varför synen på Phillipskurvan som motivation för ekonomisk-politiska åtgärder har förändrats över tiden.

Den öppna ekonomin

Licenshavaren ska förstå begreppen utlandsskuld, rörlig växelkurs, fast växelkurs, valutaflöden, depreciering och appreciering, ränteparitetet samt valutaunion. Licenshavaren ska också förstå hur och varför en rörlig växelkurs påverkar möjligheten att bedriva aktiv penningpolitik i en liten öppen ekonomi som Sverige.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Makroekonomiska begrepp och definitioner	2	Stort		F	
Ekonomisk tillväxt och konjunkturcykler	2	Stort		F	T
Keynesiansk konjunkturpolitik	2	Stort		F	
Penningpolitik och centralbanker	2	Stort	K		
Inflation och arbetslöshet	2	Stort	K	F	
Den öppna ekonomin	2	Stort		F	

Finansiell statistik

Lägesmått (aritmetiskt och geometriskt medelvärde)

Licenshavaren ska förstå begreppen aritmetiskt och geometriskt medelvärde, förstå i vilka situationer respektive mått är användbart samt kunna tillämpa respektive mått i beräkningar.

Spridningsmått (varians och standardavvikelse)

Licenshavaren ska förstå begreppen varians och standardavvikelse och hur dessa mått kan användas för att kvantifiera begreppet risk. Licenshavaren ska vidare kunna tillämpa denna kunskap i beräkningar.

Samvariationsmått (korrelation)

Licenshavaren ska förstå innebörden av begreppet korrelation samt kunna tillämpa det vid beräkning av portföljrisk.

Sannolikheter och normalfördelningen

Licenshavaren ska förstå begreppet sannolikheter, förstå normalfördelningens egenskaper samt kunna tillämpa denna fördelning i beräkningar av sannolikheter för utfall inom vissa standardavvikelseintervall. Licenshavaren ska också förstå hur man med hjälp av normalfördelningen kan bedöma sannolikheten för förlust på en finansiell placering.

Regressionsanalys

Licenshavaren ska förstå hur en regressionsanalys görs, översiktligt känna till på vilka sätt en sådan kan användas i ekonomisk analys samt förstå begreppen intercept, lutningskoefficient och förklaringsvärde.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Lägesmått (aritmetiskt och geometriskt medelvärde)	2	Litet		F	T
Spridningsmått (varians och standardavvikelse)	2	Litet		F	T
Samvariation (korrelation)	2	Litet		F	T
Sannolikheter och normalfördelningen	2	Litet		F	T
Regressionsanalys	2	Litet	K	F	

Analys och värdering av ränteinstrument

Räntebegrepp

Licenshavaren ska förstå hur man beräknar enkel ränta, effektiv ränta, nominell ränta och real ränta samt i vilka situationer respektive mått är användbart. Licenshavaren ska även förstå begreppet nuvärde.

Värdering av **kupongobligationer**

Licenshavaren ska förstå begreppen kupongränta och yield to maturity ("yield") samt förstå och kunna tillämpa formeln för hur priset på en **kupong**obligation med fast kupongränta och utan kreditrisk beräknas. Licenshavaren ska förstå hur detta pris påverkas, i allmänna termer, av förändringar i kupongränta, löptid eller yield. Licenshavarens ska förstå begreppet kreditspread, känna till hur de olika ratinginstituten på kapitalmarknaden sätter kreditbetyg och förstå hur de olika kreditbetygen påverkar priserna och riskerna på obligationer med kreditrisk jämfört med motsvarande obligationer utan kreditrisk.

Räntekänslighet och duration

Licenshavaren ska förstå begreppet duration, kunna förklara hur duration kan tolkas som ett mått på räntekänslighet samt förstå hur durationen, i allmänna termer, påverkas av förändringar i kupongränta, löptid eller yield. Licenshavaren ska också känna till under vilka antaganden duration är ett lämpligt mått på räntekänslighet.

Avkastningskurvan

Licenshavaren ska förstå hur avkastningskurvan, dvs. skillnaden mellan yielder med olika löptider, ska tolkas. Licenshavaren ska särskilt förstå på vilket sätt penningpolitiken och inflationsförväntningarna påverkar kurvans utseende den s.k. förväntningshypotesens modell för kurvans lutning. Licenshavaren ska förstå begreppen avistaränta, teminsränta och nollkupongränta.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Räntebegrepp	2	Litet		F	
Värdering av kupong obligationer	2	Stort		F	T
Räntekänslighet och duration	2	Litet	K	F	
Avkastningskurvan	2	Stort		F	

Analys och värdering av derivatinstrument

Riskhantering med terminskontrakt

Licenshavaren ska förstå hur långa respektive korta positioner i terminskontrakt förändrar riskexponeringen i en position i den underliggande tillgången och hur en investerare kan använda terminsinstrument för att hantera risker. Licenshavaren ska kunna tillämpa denna kunskap i praktiska beräkningar.

Riskhantering med optionskontrakt

Licenshavaren ska förstå hur innehavda respektive utställda positioner i köpoptioner respektive säljoptioner förändrar riskexponeringen i en position i den underliggande tillgången och hur en investerare kan använda optioner för att hantera risker. Licenshavaren ska kunna tillämpa denna kunskap i praktiska beräkningar.

Grundläggande värdering av optioner

Licenshavaren ska förstå hur värdet av en köpoption, i allmänna termer, påverkas av priset på den underliggande tillgången, lösenpriset, löptiden, volatiliteten på den underliggande tillgången och den riskfria räntan. Licenshavaren ska vidare känna till begreppet put-call-parity hur put-call-parity relaterar priserna på köp- och säljoptioner till varandra. Licenshavaren ska slutligen förstå begreppen realvärde och tidsvärde.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Riskhantering med terminskontrakt	2	Stort		F	T
Riskhantering med optionskontrakt	2	Stort		F	T
Grundläggande värdering av optioner	2	Stort	K	F	

Företagsvärdering

Utdelningsmodellen

Licenshavaren ska förstå utdelningsmodellen för aktievärdering (Dividend Discount Model). Licenshavaren ska förstå sambandet mellan den allmänna utdelningsmodellen och den s.k. Gordonmodellen och kunna tillämpa Gordonmodellen i praktiska beräkningar.

Kassaflödesmodellen

Licenshavaren ska förstå kassaflödesmodellen för företagsvärdering (Discounted Cash Flow Model). Licenshavaren ska förstå begreppen fritt kassaflöde, enterprise value och nettoskuld. Licenshavaren ska vidare förstå hur en framåtblickande värderingsmodell kan delas upp i två prognosperioder samt vad som i det sammanhanget menas med begreppet horisontvärde. Licenshavaren ska kunna tillämpa kassaflödesmodellen i praktiska beräkningar.

Kapitalkostnader

Licenshavaren ska förstå kapitalkostnadens betydelse i värderingssammanhang, förstå begreppet vägd kapitalkostnad och dess ingående komponenter samt kunna tillämpa denna kunskap i praktiska beräkningar.

Mått på vinster, kapital och kassaflöden

Vid företagsvärdering och kreditanalys förekommer en rad olika mått på vinster, kapital och kassaflöden. Licenshavaren ska känna till de vanligast förekommande måtten och förstå hur de förhåller sig till varandra. Licenshavaren ska förstå vilka resultaträkningsposter som innefattas i vinstmåtten

- Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)
- Resultat före finansnetto (EBIT)
- Resultat före skatt (EBT, Pretax profit)
- Årets resultat (Net Profit)

Licenshavaren ska förstå hur måttet Resultat efter finansnetto förhåller sig till ovanstående vinstbegrepp. Licenshavaren ska känna till vad måttet Övrigt totalresultat (OCI) mäter, och hur det rapporteras i resultaträkningen. Licenshavaren ska vidare förstå skillnaden mellan EBITDA och Free Cash Flow (fritt kassaflöde), och skillnaden mellan Free Cash Flow och måttet Årets kassaflöde efter finansieringsverksamheten, som återfinns i företagens kassaflödesanalyser.

Licenshavaren ska förstå vilka balansräkningsposter som innefattas i kapitalmåtten

- Totalt kapital (Total Capital)
- Sysselsatt kapital (Capital Employed)
- Operativt kapital (Net Operating Assets eller Invested Capital)
- Rörelsekapital (Working Capital)

Licenshavaren ska förstå hur dessa kapitalmått beräknas och hur de förhåller sig till varandra.

Nyckeltal vid företagsanalys

Licenshavaren ska förstå hur de viktigaste finansiella nyckeltalen vid analys och värdering av företag beräknas. Bland dessa nyckeltal återfinns de fyra lönsamhetsmåtten:

- Röntabilitet på totalt kapital (ROA, ROTC)
- Röntabilitet på sysselsatt kapital (ROCE)
- Röntabilitet på operativt kapital (ROOC, ROIC)
- Röntabilitet på eget kapital (ROE)

Utöver dessa ska licenshavaren förstå beräkningen av de tre marginalmåtten:

- Rörelsemarginal (operating margin, EBIT margin)
- EBITDA-marginal
- Vinstmarginal (pretax profit margin, EBT margin)

samt de fem finansiella måtten:

- Soliditet (equity/asset ratio)
- Skuldsättningsgrad (debt/equity ratio)

- Nettoskuldsättningsgrad (net debt/equity ratio)
- Nettoskuld/EBITDA (net debt/EBITDA)
- Räntetäckningsgrad (interest coverage ratio)

Licenshavaren ska även förstå det s.k. hävstångssambandet eller räntabilitetssambandet, dvs. hur räntabiliteten på eget kapital beror på dels räntabiliteten på sysselsatt kapital, dels på skuldsättningsgraden och låneräntan. Licenshavaren ska förstå hur detta samband ser ut även med räntabilitet på operativt kapital som kapitalbas.

Mät punkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Utdelningsmodellen	2	Stort	F	T	
Kassaflödesmodellen	2	Stort	F	T	
Kapitalkostnader	2	Litet	F	T	
Mått på vinster, kapital och kassaflöden	2	Stort	K	F	T
Nyckeltal vid företagsanalys	2	Stort	F	T	

Portföljteori

Förväntad avkastning, realiserad avkastning och risk

Licenshavaren ska förstå begreppet förväntad avkastning och kunna tillämpa detta i praktiska beräkningar. Licenshavaren ska vidare förstå skillnaden mellan förväntad avkastning och realiserad avkastning och på vilket sätt denna skillnad speglar begreppet risk.

Risikfri avkastning och riskpremier

Licenshavaren ska känna till vad som menas med en riskfri avkastning och hur denna brukar approximeras i praktiken. En licenshavare ska förstå vad som menas med en framåtblickande riskpremie och känna till hur bakåtblickande historiska data kan användas för att bedöma storleken på olika riskpremier.

Total risk och riskdekomponering

Licenshavaren ska förstå hur total risk för en tillgång eller en portfölj beräknas samt hur denna kan delas upp i systematisk risk och företagsspecifik risk (unik risk). Licenshavaren ska vidare känna till begreppet faktorrisker, och översiktligt förstå hur den systematiska risken i sin tur kan delas upp i olika faktorrisker.

Diversifiering och riskspridning

Licenshavaren ska förstå på vilket sätt diversifiering kan minska den totala risken i en portfölj. Licenshavaren ska förstå diversifieringens effekter på både den systematiska risken och den unika risken i portföljen och därmed också hur dessa två riskkällor sätter den undre gränsen för hur mycket risken kan sänkas i portföljen. Licenshavaren ska slutligen känna till på vilket sätt korrelationerna mellan tillgångarna påverkar möjligheten till riskminskning via diversifiering.

Andra riskkällor än marknadsrisk

Licenshavaren ska förstå begreppen motpartsrisk, likviditetsrisk och operativ risk.

Effektiva portföljer och den effektiva fronten

Licenshavaren ska förstå portföljteorins två viktiga grundläggande begrepp, effektiva portföljer och effektiva fronten. Licenshavaren ska kunna tillämpa denna kunskap i analyser av tillgångar och portföljer.

CAPM och förväntad avkastning

Licenshavaren ska förstå Capital Asset Pricing Modell (CAPM) och dess ingående komponenter. Licenshavaren ska kunna tillämpa CAPM i praktiska beräkningar av avkastningskrav. Licenshavaren ska översiktligt känna till styrkor och svagheter med CAPM som modell för förväntad avkastning.

Begrepp inom kapitalförvaltningen

Licenshavaren ska förstå innebörden av begreppen strategisk och taktisk allokering, aktiv och passiv förvaltning, alfa-beta-separering, core/satellite investing, enhanced indexing samt ALM.

Value at Risk och Expected Shortfall

Licenshavaren ska förstå hur måtten Value at Risk (VaR) och Expected Shortfall (ES) beräknas och hur de ska tolkas. Licenshavaren ska vidare känna till de vanligaste styrkorna och svagheter med dessa två mått.

Riskjusterade utvärderingsmått

Licenshavaren ska förstå hur Alfa, Sharpekvot, Tracking error och Informationskvot beräknas, hur dessa mått ska tolkas samt i vilka situationer respektive mått bör användas. Licenshavaren ska kunna tillämpa denna kunskap i analyser av portföljer. Licenshavaren ska även förstå begreppet aktiv risk.

Olika marknadsindex

Licenshavaren ska känna till de vanligaste förekommande indextyperna som används för att mäta olika marknadens utveckling. Licenshavaren ska förstå skillnaden mellan kapitalviktade, prisviktade och likaviktade index samt skillnaden mellan prisindex och avkastningsindex. Licenshavaren ska slutligen känna till de vanligaste hållbarhetsinriktade aktieindexen, och särskilt förstå vad ESG-index innebär vad gäller placeringsinriktningen.

Mät punkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Förväntad avkastning, realiserad avkastning och risk	2	Litet		F	T
Riskfri avkastning och riskpremier	2	Litet	K	F	
Total risk och riskdekomponering	2	Stort	K	F	
Diversifiering och riskspridning	2	Litet	K	F	
Andra riskkällor än marknadsrisk	2	Litet		F	
Effektiva portföljer och den effektiva fronten	2	Stort		F	T
CAPM och förväntad avkastning	1	Stort	K	F	T
Begrepp inom kapitalförvaltningen	1	Litet		F	
Value at Risk och Expected Shortfall	1	Litet	K	F	
Riskjusterade utvärderingsmått	2	Stort		F	T
Olika marknadsindex	1	Litet	K	F	

Delområde 3 – Etik och regelverk

Delområde 3 omfattar kunskap om regler och etiska förhållningssätt som berör värdepappersmarknaden. Licenshavaren ska ha en bred kunskap inom ämnet och kunna nyttja denna kunskap som referensram i sitt arbete. I praktiken innebär det bl.a. krav på kännedom om begrepp och definitioner samt grundläggande kunskap om olika näringsrättsliga regler som omgärdar värdepappersrörelsen liksom kunskap om viss grundläggande civilrättslig lagstiftning som berör värdepappersmarknaden. Avsnitten inom området är relativt fristående från varandra. Gemensamt för många avsnitt är dock att de i ett bredare perspektiv syftar till att bevara sundheten på värdepappersmarknaden och till att allmänhetens förtroende för denna marknad upprätthålls.

Grundläggande etik och reglering på värdepappersmarknaden

Grundläggande etiska värderingar och anmälningar av företagets regelöverträdelser

Licenshavaren ska förstå det huvudsakliga innehållet i [Svensk Värdepappersmarknads \(tidigare Svenska Fondhandlareföreningen\) Vägledning till etiska riktlinjer i värdepappersinstitutet \(18 juni 2013\)](#) – dvs. innebörden av att agera efter en etisk måttstock, begreppet otillbörliga affärer och hur bisysslor och annan sidoverksamhet ska hanteras. Licenshavaren ska också förstå hur denna ska agera och vem i företaget licenshavaren ska vända sig till om denna upptäcker oegentligheter inom företaget. Licenshavaren ska också känna till regelverket rörande whistleblowing.

Företagens hållbarhetsarbete

Licenshavaren ska känna till att man hittar information om ett företags hållbarhetsarbete i företagets publicerade hållbarhetsredovisning. Licenshavaren ska förstå begreppet materialitet i hållbarhets-hänseende och vad det innebär att göra en materialitetsanalys.

Finansinspektionens roll och regelverk

Licenshavaren ska känna till Finansinspektionens roll dels som tillsynsmyndighet, dels vid utformningen av nya regler.

Värdepappersrörelse - tillstånd och omfattning

Licenshavaren ska känna till vilka olika investeringstjänster och/eller investeringsverksamheter som kräver tillstånd av Finansinspektionen och vad som omfattas av respektive tjänst/verksamhet.

Fondverksamhet - begrepp och informationskrav

Licenshavaren ska känna till huvudbegreppen i lagen (2004:46) om investeringsfonder och lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder och förstå fondbolagets/förvaltarens och förvaringsinstitutets respektive roller i förhållande till fonden. Licenshavaren ska vidare känna till vilken information som måste lämnas till fondandelsägare och blivande fondandelsägare.

Självreglerande organ på värdepappersmarknaden

Licenshavaren ska känna till de viktigaste branschföreningarna på värdepappersmarknaden, såsom [Svensk Värdepappersmarknad \(tidigare Svenska Fondhandlareföreningen\)](#), Fondbolagens före-

ning, Svenska Bankföreningen, Sveriges Finansanalytikers Förening och Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden och deras syften. Licenshavaren ska vidare känna till hur självreglering är uppbyggd och hur den skiljer sig från lagar och andra författningar. Licenshavaren ska också känna till de viktigaste för- och nackdelarna med självreglering.

SwedSecs regelverk

Licenshavaren ska förstå vilka företag och personer som omfattas av SwedSecs regelverk, vilka rättigheter och skyldigheter regelverket medför för de anslutna företagen och licenshavarna, vilka disciplinpåföljder som kan vidtas mot licenshavare och anslutna företag.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Grundläggande etiska värderingar och anmälningar av företagets regelöverträdelser	2	Stort	<u>K</u>	F	
Företagens hållbarhetsarbete	2	Litet	K	F	
Finansinspektionens roll och regelverk	2	Litet	K		
Värdepappersrörelse - tillstånd och omfattning	2	Stort	K		
Fondverksamhet - begrepp och informationskrav	2	Stort	K	F	
Självreglerande organ på värdepappersmarknaden	1	Litet	K		
SwedSecs regelverk	2	Litet		F	

Intressekonflikter och tystnadsplikt

Tillvaratagande av kundens intressen

Licenshavaren ska kunna tillämpa den grundläggande regeln om att värdepappersinstitut ska ta tillvara sina kunders intressen samt att de ska handla hederligt, rättvist och professionellt och på ett sådant sätt att allmänhetens förtroende för värdepappersmarknaden upprätthålls.

Intressekonflikter

Licenshavaren ska kunna tillämpa de viktigaste reglerna om intressekonflikter i lagen om värdepappersmarknaden och i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565. Licenshavaren ska förstå vilka verksamheter, eller kombinationer av verksamheter, inom ett värdepappersinstitut som medför störst risk för intressekonflikter. Licenshavaren ska även känna till de vedertagna metoder som används för att motverka att kunderna drabbas av intressekonflikter.

Regler om tredjepartsersättningar

Licenshavaren ska förstå reglerna i 9 kap. 21 och 22 §§ lagen om värdepappersmarknaden och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:2) om när ett värdepappersinstitut får betala eller ta emot tredjepartsersättningar.

Analys och investeringsrekommendationer

Licenshavaren ska förstå de grundläggande reglerna om investeringsrekommendationer i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/958.

Regler om egna och närståendes värdepappersaffärer

Licenshavare ska kunna tillämpa reglerna avseende anställdas egna eller närståendes värdepappersaffärer. Dessa återfinns dels i lag, dels i regler utgivna av [Svensk Värdepappersmarknad \(tidigare Svenska Fondhandlareföreningen\)](#) och Fondbolagens Förening.

Regler om tagande och givande av muta

Licenshavaren ska kunna tillämpa grundläggande regler om förbud mot tagande och givande av muta. Detta förutsätter att licenshavaren förstår den koppling som ska finnas till arbetstagarens tjänsteutövning eller uppdragstagarens tjänsteuppdrag för att det ska kunna vara fråga om givande av muta, vilka omständigheter som avgör om en förmån är otillbörlig, vilka förmåner som alltid anses otillbörliga samt känner till den viktigaste praxisen från domstolar och Institutet mot mutor.

Regler om sekretess

Licenshavaren ska kunna tillämpa de regler om tystnadsplikt (sekretess) som gäller för anställda och uppdragstagare i finansiella företag.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Tillvaratagande av kundens intressen	1	Litet			T
Intressekonflikter	2	Litet	K	F	T
Regler om tredjepartsersättningar	1	Litet		F	
Analyser och investeringsrekommendationer	1	Litet		F	
Regler om egna och närståendes värdepappersaffärer	2	Litet			T
Regler om tagande och givande av muta	2	Litet	K	F	T
Regler om sekretess	2	Litet			T

Lagarna om marknadsmissbruk och anmälningsskyldighet

Marknadsmissbruksbrotten och rapporteringsskyldigheten

Licenshavaren ska förstå huvuddragen i de förbud mot marknadsmissbruk som finns i artiklarna 7-10, 12, 14 och 15 i den s.k. marknadsmissbruksförordningen (EU 596/2014). Licenshavaren ska även övergripande förstå de regler som gäller vid marknadssonderingar enligt artikel 11 i marknadsmissbruksförordningen och kommissionens delegerade förordning (EU 2016/960) och hur dessa förhåller sig till förbudet att röja insiderinformation. Licenshavaren ska förstå innebörden av den rapporteringsskyldighet som gäller enligt artikel 16 i marknadsmissbruksförordningen. Licenshavaren ska känna till vilka överträdelse som bestraffas med administrativa sanktioner och vilka som hanteras inom straffrätten samt vilka de administrativa sanktionerna är och hur de beslutas.

Anmälningsskyldigheten för personer i ledande ställning och deras närstående, 30-dagars-regeln och loggbok

Licenshavaren ska förstå de grundläggande reglerna om anmälningsskyldighet för personer i ledande ställning och deras närstående enligt artikel 19 i marknadsmissbruksförordningen. Licens-

havaren ska förstå vilka skyldigheter emittenter har att underrätta personer i ledande ställning hos emittenten samt ska förstå vilka personer som har en ledande ställning i marknadsmissbruksförordningens mening och vilka skyldigheter de och deras närstående har att anmäla sina transaktioner till Finansinspektionen och emittenten. Licenshavaren ska även förstå reglerna i artikel 19.12 i marknadsmissbruksförordningen om den s.k. 30-dagarsregeln och undantagen från denna regel. Licenshavaren ska förstå reglerna i artikel 18 i marknadsmissbruksförordningen och kommissionens genomförandeförordning (EU 2016/347) om förteckning (loggbok) över personer med tillgång till insiderinformation.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Marknadsmissbruksbrotten och rapporteringsskyldigheten	2	Stort	K	F	
Anmälningsskyldigheten för personer i ledande ställning och deras närstående, 30-dagarsregeln och loggbok	2	Stort		F	

Penningtvätt och finansiering av terrorism

Kundkännedom m.m.

Tillräcklig kunskap om kunderna är en grundläggande förutsättning för företagens möjligheter att försvåra och förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och för att kunna rapportera misstänkta aktiviteter och transaktioner.

Licenshavaren ska kunna tillämpa de åtgärder som ska vidtas för kundkännedom, dvs. vilka uppgifter om kunden som ska hämtas in (inklusive identifiering, verklig huvudman och affärsförbindelsens syfte och art).

Licenshavaren ska förstå

- vilka situationer som kräver att åtgärder för kundkännedom vidtas,
- i vilka situationer förenklade respektive skärpta åtgärder för kundkännedom kan/ska vidtas,
- konsekvenserna av att inte uppnå tillräcklig kännedom om kunden,
- skyldigheten att granska transaktioner och rapportera misstänkta transaktioner till Finanspolisen samt
- syftet med reglerna om penningtvätt.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Kundkännedom m.m.	2	Stort		F	T

Investeringsrådgivning m.m.

Grundläggande regler om investeringsrådgivning

Licenshavaren ska förstå huvuddragen i reglerna om investeringsrådgivning. Licenshavaren ska förstå reglerna om när en rådgivningssituation uppstår och vad som skiljer rådgivning från gene-

rella råd, marknadsföring och annan informationsgivning. Licenshavaren ska vidare förstå vilken slags information om kunden som rådgivaren ska inhämta, att lämnade råd ska vara lämpliga utifrån de inhämtade uppgifterna, att en rådgivare i vissa fall är skyldig att avråda kunden från att vidta en viss åtgärd samt vilka krav som ställs när det gäller lämplighetsförklaringar till kunder.

Placeringsrestriktioner

Licenshavaren ska förstå vilka typer av restriktioner som typiskt sett kan finnas för fonder, försäkringsbolag och liknande, antingen enligt lag eller genom placeringsbestämmelser. Licenshavaren ska även förstå hur sådana restriktioner påverkar rådgivningen.

Kundkategorier, passandebedömning och execution only

Licenshavaren ska känna till reglerna om kundkategorierna i lagen om värdepappersmarknaden och förstå vilken praktisk betydelse kategoriseringen har för kunderna. Licenshavaren ska förstå innebörden av en passandebedömning och när en sådan bedömning krävs. Licenshavaren ska förstå när finansiella instrument kan betraktas som okomplicerade och vilken praktisk betydelse en sådan klassificering har för en kund.

Produktstyrning

Licenshavaren ska känna till reglerna om produktstyrning i lagen om värdepappersmarknaden (8 kap. 13-14 §§) samt i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse. Licenshavaren ska alltså känna till att både den som tar fram och den som distribuerar finansiella instrument ska definiera en målgrupp för instrumentet, anpassa instrumentet till målgruppen, testa instrumentet i olika scenarion, samt följa upp om instrumentet har fungerat som avsett och i vilken mån det har distribuerats till målgruppen.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Grundläggande regler om investeringsrådgivning	2	Stort		F
Placeringsrestriktioner	1	Litet		F
Kundkategorier, passandebedömning och execution only	1	Litet	K	F
Produktstyrning	2	Stort	K	

Skattefrågor

Inkomst av kapital och regler för skatteberäkning

Licenshavaren ska kunna tillämpa reglerna vid beräkning av skatt avseende kapital för privatperson eller företag som beskattas i Sverige. Vidare ska licenshavaren förstå effekterna av hur skatten på inkomst av tjänst påverkas vid underskott av kapital och känna till skattesatsen på bolagsskatt.

Beskattning av kapitaltillgångar i näringsverksamhet

Värdepapper som ägs av juridiska personer och som inte är lagertillgångar är kapitaltillgångar. Beskattningen vid avyttring av kapitaltillgångar i näringsverksamhet följer i huvudsak kapitalreglerna för de olika slagen av värdepapper, men det finns vissa bestämmelser som bara gäller i näringsverksamhet och för juridiska personer. Licenshavaren ska förstå och kunna förklara de

skattemässiga konsekvenserna för ett aktiebolag som gör kapitalplaceringar och hur den s.k. ”aktiefällan” fungerar.

Beskattning av derivatinstrument i näringsverksamhet

Företag använder sig ofta av olika former av instrument för att säkra sig mot olika slag av risker. De risker som företag främst garderar sig mot är riskerna för ränteförändringar och valutakursförändringar, samt risker för prisförändringar på råvaror, aktier och dylikt. Licenshavaren ska känna till reglerna för beskattningen av dessa instrument.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Inkomst av kapital och regler för skatteberäkning	2	Stort		F	T
Beskattning av kapitaltillgångar i näringsverksamhet	2	Litet		F	
Beskattning av derivatinstrument i näringsverksamhet	2	Litet	K		

Bolagsrätt och Corporate Actions

Aktien och aktiens rättsverkningar

Licenshavaren ska förstå vad en aktie är och dess viktigaste rättsverkningar i ett avstämningsbolag, dvs. att den som är inskriven i aktieboken har rätt att delta på bolagsstämma, att ta del av beslutad vinstutdelning samt att delta i fondemissioner och företrädesemissioner. Licenshavaren ska vidare känna till den aktiebolagsrättsliga likhetsprincipen samt vilken skyldighet bolaget har att informera aktieägarna inför bolagsstämmor. Licenshavaren ska även känna till vilken ställning aktieägaren har vid likvidation eller konkurs i bolaget.

Bolagets beslutande organ/ägarstyrning

Licenshavaren ska känna till bolagets beslutande organ – stämma, styrelse, VD – och deras respektive roller i styrningen av bolaget.

Skyddet för bolagets aktiekapital

Licenshavaren ska förstå vilken betydelse bolagets aktiekapital har för bolagets borgenärer och för bolagets förmåga att klara finansiella svårigheter. Licenshavaren ska vidare förstå sambandet mellan bolagets aktiekapital, tillgångar och eget kapital och ska förstå när aktiekapitalet är hotat och de konsekvenser det kan medföra.

Nyemission och split/omvänd split

Licenshavaren ska förstå processen kring en nyemission och split/omvänd split av aktier samt hur dessa händelser kan förväntas påverka aktiekursen.

Aktieutdelningar

Licenshavaren ska förstå processen kring en aktieutdelning samt hur och när ett beslut om aktieutdelning kan förväntas påverka aktiekursen.

Offentliga uppköpserbjudanden

Licenshavaren ska känna till huvuddragen i~~förstå hur~~ ett budförfarande ~~går till~~ och hur de olika tidsfrister och villkor som förekommer i en sådan situation kan påverka kundens valmöjligheter under budprocessen. Licenshavaren ska även ~~förstå~~ känna till de särskilda regler som gäller vid erbjudanden med anledning av budplikt.

Tvångsinlösen av aktier

Licenshavaren ska känna till reglerna om tvångsinlösen av minoritetsägares aktier, hur förfarandet går till, hur priset bestäms, hur en eventuell tvist ska hanteras samt vad förhandstillträde innebär.

Återköp av egna aktier

Licenshavaren ska känna till följande krav beträffande ett aktiebolags möjligheter att köpa eller sälja egna aktier: vilka bolag som får köpa och sälja egna aktier över marknaden, ~~vem som får besluta om sådana transaktioner,~~ vilken information som ska lämnas om transaktionerna och hur det ska ske samt, hur många aktier som får återköpas, ~~hur länge ett beslut om köp eller försäljning kan gälla, och vilka krav som gäller när en handelsdeltagare på en reglerad marknad genomför återköp av egna aktier för svenska aktiebolags räkning.~~

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Aktien och aktiens rättsverkningar	1	Stort	K	F
Bolagets beslutande organ/ägarstyrning	1	Litet	K	
Skyddet för bolagets aktiekapital	1	Litet		F
Nyemission och split/omvänd split	<u>2</u>	Litet		F
Aktieutdelningar	<u>2</u>	Litet		F
Offentliga uppköpserbjudanden	1	Litet	<u>K</u>	F
Tvångsinlösen av aktier	2	Litet	K	
Återköp av egna aktier	1	<u>Litet</u>	K	

Dataskyddsförordningen

Dataskyddsförordningen (GDPR)

Licenshavaren ska känna till dataskyddsförordningen och syftet med den samt känna till de lagliga grunderna för personuppgiftsbehandling, vad som avses med känsliga personuppgifter och den registrerades rättigheter.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Dataskyddsförordningen, GDPR	2	Litet	K	